

FORMARE PROFESIONALĂ

CONGRESUL AL VI-LEA AL BIBLIOTECARILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA
SECTIUNEA „BIBLIOTECI UNIVERSITARE, SPECIALIZATE”
ATELIERUL PROFESIONAL
„INSTRUIREA LA LOCUL DE MUNCA A PERSONALULUI INSTITUTIILOR
BIBLIOTECARE: CONCEPTE SI EXPERIENTE”

Ludmila RĂILEANU, șef serviciu Împrumut de Publicații la domiciliu
Adela CUCU, șef serviciu Săli de Lectură

PARADIGME PROFESIONALE ÎN FORMAREA CONTINUĂ A BIBLIOTECARILOR DE LA BĂLȚI

“Bibliotecarul este un intermediar activ între utilizatori și sursele de informare. Educația profesională continuă a bibliotecarului este indispensabilă pentru asigurarea celor mai bune servicii de bibliotecă.”
(Manifestul Bibliotecilor Publice IFLA/UNESCO, 1994)

Formarea profesională continuă înglobează un ansamblu de activități teoretice și practice instituționalizate, care suplimentează pregătirea inițială, datorită căreia angajații își perfecționează aptitudinile, atitudinile, calificarea profesională, își garantează evoluția concomitentă în două direcții: de dezvoltare integrală a naturii umane și de participare la dezvoltarea socio - economică și culturală.

Principiile formării continue, stipulate în **Manifestul Bibliotecilor Publice IFLA / UNESCO (1994)** sînt:

- **Spiritul organizațional** și managerial manifes-

tat de cei delegați să se ocupe de dezvoltarea profesională și de educarea continuă a personalului, avînd experiență în procesul de cultivare continuă.

- **Diseminarea** largă a informației privind educarea continuă, diversificarea surselor de informație.
- **Multitudine de activități** orientate spre realizarea procesului de educare continuă, care să includă obiective stabilite pe baza principiilor de instruire și a teoriei învățării; organizate de instructori de curs bine pregătiți în domeniu.
- **Repartizarea** a aproximativ 10 la sută din orele de activitate pentru participarea la seminare, ateliere

de lucru, organizate la locul de muncă.

- **Evaluarea** Dezvoltării Profesionale Continue.

Formarea continuă a bibliotecarilor de la Biblioteca Științifică a US „A. Russo” este un factor important în sporirea eficienței activității noastre. Organizarea ședințelor, atelierelor, training-urilor în cadrul cărora sînt realizate comunicări, prezentări informațional - bibliografice, vizionări CD, prezentări PowerPoint. Aceste activități au o finalitate bine definită: asumarea responsabilităților de către bibliotecari pentru autoformarea și formarea continuă în conformitate cu programele instituționale respective.

Programele de formare continuă reprezintă aplicarea unui ansamblu de activități realizate în vederea dezvoltării competențelor generale și specifice. Fiecare activitate se bazează pe obținerea și dezvoltarea cunoștințelor, competențelor și schemelor de activitate.

În urma realizării programelor se obține:

- *deprinderea unor tehnici moderne de lucru;*
- *dezvoltarea de noi abilități în îndeplinirea funcțiilor;*
- *perfecționarea și incitarea vieții profesionale.*

Anual sînt realizate două programe de formare a personalului:

- *Integrare / Adaptare a noului angajat;*
- *Formare profesională continuă.*

Programul de Integrare / Adaptare a noului angajat oferă bibliotecarilor – novici un suport teoretic și practic necesar pentru însușirea proceselor infobibliotecare, tehnologiilor infor-

maționale și comunicaționale aplicate în Bibliotecă.

Obiectivele generale ale acestui program:

- *însușirea cunoștințelor și deprinderilor*
- *suport necesare în activitatea profesională a angajatului;*
- *formarea deprinderilor de utilizare a tehnologiilor informaționale, a metodelor și tehnicilor de deservire a utilizatorilor;*
- *obținerea experienței de muncă intelectuală.*

Angajatul este tutelat, ghidat de un mentor, un coleg mai experimentat (de regulă, șeful de serviciu, oficiu - managerul funcțional) care-l instruieste în vederea însușirii responsabilităților.

La fel, tînărul specialist participă la **Școala noului angajat**, care propune activități de instruire pentru o perioadă de 3 luni și, respectiv, 6-12 luni, conform curriculumului (20 ore) la modulele:

- **Istoria cărții și a bibliotecilor. (2 ore)**
- **Dezvoltarea colecțiilor. (2 ore)**
- **Catalogare, Clasificare. (4 ore)**
- **Difuzarea documentelor. Expoziții. Prezentări bibliografice. (2 ore)**
- **Alcătuirea listei de referințe bibliografice. (2 ore)**
- **ABC-ul Informatizării (Programul integrat de bibliotecă TinLib, Internet, baze de date, Microsoft-Word, MicrosoftExcel, PowerPoint, programe aplicative). (8 ore).**

La finele acestui program de formare, angajatul susține examenele în

fața Comisiei de Evaluare a Bibliotecii, după care i se înmânează Certificatul de absolvire. Anul acesta, de Ziua Bibliotecarului au fost înmânate doar trei Certificate de absolvire, spre deosebire de anul trecut, când au fost înmânate 13 documente. Acest fapt ne bucură, căci putem vorbi de un aflus și de o stabilitate a cadrelor.

Programul formare profesională continuă asigură realizarea instruirii continue a personalului capabil să-și asume dificultățile și primenirile, să cultive dorința de autoperfecționare.

Obiectivele generale ale programului sînt :

- creșterea nivelului profesional al angajaților;
- adaptarea acestora la reformele structurale, sociale și tehnologice;
- perfecționarea capacității de soluțio-nare a problemelor.

Conform Programului de formare profesională continuă, anual bibliotecarilor li se propune o serie de acțiuni de instruire realizate prin organizarea conferințelor, seminarelor, ședințelor, atelierelor, meselor rotunde. Deosebit de utile în formarea bibliotecarilor sînt revistele bibliografice *Intrări recente*, promovate mai întîi pentru bibliotecari, apoi difuzate la catedre pentru profesori, studenți. Bibliotecarii din Echipa *Promotorii Cărții* au posibilitate nu numai să se documenteze, dar și să obțină abilități profesionale de prezentare a tuturor genurilor de documente, acumulînd informații nu numai pentru ei, dar și pentru studenți. Anual, sînt programate diferite activități de instruire atît pentru toți co-

laboratorii, cît și pentru bibliotecarii de pe un anumit segment.

Am menționa cele mai semnificative și mai importante activități din anul 2008. Exemplară a fost Instruirea privind utilizarea bazelor de date AGORA, realizată de Bartol Tomaz, conducătorul Centrului Național AGRIS, Liubleana, Slovenia. Pe parcursul a 4 ore academice dr. Bartol Tomaz, prof. univ., a oferit informații ample și detaliate despre aceste baze de date, modalitățile de înregistrare, navigare, participanții efectuînd cercetări bibliografice în bazele AGORA, HINARI, OARE, AGRICOLA, AGRIS.

Comunitatea universitară, în primul rînd bibliotecarii, a fost invitată la o manifestare dedicată *Zilei Internetului și a Utilizatorului de Internet* la care s-a vorbit despre Sfântul Isidor (560 - 636) - Episcop și învățător al Bisericii, considerat Patronul spiritual al Internetului și utilizatorului. El a fost unul dintre cei mai mari Părinți latini, care a reușit să adune într-un corp de cunoștințe tot ce Sfinții Părinți ai Bisericii au transmis secolelor viitoare în domeniul credinței și al culturii, atenționîndu-ne prin istoria vieții sale că numai munca perseverență ne ajută să cunoaștem adevărata rodnicie pe tărîmul cunoașterii și al credinței.

Atelierul profesional *Bibliotecarul prin prisma secolelor* a abordat următoarele subiecte: *Cine este bibliotecarul? Evoluția profesiei, Bibliotecarul în secolul XXI, evidențiindu-se rolul lui de agent de informare, proiectant de Web, manager de informație, cercetător al informației, consultant în informare, educator.*

La ora de perfecționare profesională *Valențele Bibliografiei* în societate,

cu prezentări în PowerPoint, au fost specificate anumite momente din istoria profesiei de bibliograf, una dintre cele mai vechi și mai nobile profesii, legate de spiritualitatea și cultura umanității, locul bibliografiei în ansamblul noilor realizări informaționale. Participanții au vizionat video - clipul *Cele mai mari biblioteci ale lumii*.

Care sînt secretele unei prezentări de succes, metodele de construcție și prezentare a discursului, poziția formatorului, avantajele unei prezentări în PowerPoint? Acestea au fost subiectele discutate în cadrul seminarului interactiv *Arta prezentării comunicării în fața publicului*.

Un alt atelier profesional, *Servicii de animație culturală la bibliotecă*, i-a avut în calitate de participanți pe bibliotecarii din serviciul Comunicarea colecțiilor și pe noii angajați. Moderatorul a vorbit despre genurile de manifestări culturale, oprindu-se în special la specificul expozițiilor (istoricul, tipurile, modul lor de organizare, selectarea și ordonarea materialului, elaborarea planului - prospect, aprecierea eficienței). Partea aplicativă a inclus evaluarea cunoștințelor cursanților prin metoda lucrului în echipe și organizarea a cîte o expoziție demonstrativă. Conform pro-

gramului *Carte-Expoziție-Film*, a fost propus pentru vizionare filmul *Apa*, dedicat Deceniului Internațional al Programului Apă pentru Viață (2005 - 2015). În așa mod, a fost asimilat un nou model de promovare a valorilor spirituale și ecologice.

Foarte necesare sînt orele de perfecționare pe subdiviziuni (1, 2, 3). Spre exemplu, la ora cu subiectul *Metodele de identificare bibliografică a documentelor*. Descrierea analitică din publicații periodice au fost prezenți nu numai bibliotecarii de la *Catalogare. Clasificare*, dar și cei din sălile de lectură, fiindcă anume ei, pe lîngă funcțiile de bază, îndeplinesc și procese de descriere a articolelor din publicațiile periodice (reviste, ziare).

În cadrul Clubului *BiblioSpiritus* sînt promovate valorile și tradițiile naționale și internaționale în domeniul bibliotecar, se abordează întreg spectrul problematicii profesionale, care inserează forme și modalități de activitate pentru optimizarea și perfecționarea demersului bibliotecar, educație profesională.

